Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE NEUVOSTORAPORTTI EUE2019-03324

EUE Fallenius Sanna-Helena(UM) 06.10.2019

Asia
Epävirallinen maatalousministerikokous Helsingissä 22.-24.9.2019

Kokous
Epävirallinen maatalousministerikokous 22.09.2019 - 24.09.2019

Suomen puheenjohtajuuskauden epävirallinen maatalousministerikokous järjestettiin Helsingissä 22.-24.9.2019. Varsinainen kokous pidettiin tiistaina 24.9.2019 Finlandia-talossa. Ministerikokouksen aihe oli ”Maanviljelijöiden roolin uudistaminen ilmastotoimissa – Kestävän maatalouden edistäminen maaperän hiilensidonnan keinoin”. Puheenjohtajana toiminut ministeri Leppä korosti avauspuheenvuorossaan maataloussektorin roolia ratkaisijana ja totesi, että maanviljelijöiden aktiivinen osallistuminen maaperän hiilensidonnan lisäämiseksi voi auttaa uudistamaan heidän rooliaan ilmastotoimissa. Hyviä viljelymenetelmiä yhdistämällä ja sopivilla maankäytön ratkaisuilla pellot voivat sitoa hiiltä entistä enemmän ja toimia myös merkittävänä hiilivarastoina. Lisäksi hiilen kerryttäminen maahan parantaa sen rakennetta ja laatua.

Epävirallisessa kokouksessa kuultiin joukko sidosryhmien puheenvuoroja, kuten Copa:n ja Cogecan, EEB:n ja CEJA:n sekä tietysti Euroopan parlamentin ja komission puheenvuorot. Sidosryhmien puheenvuoroissa korostui, kuinka maatalous- ja metsäsektori tulee nähdä ratkaisuna ja alan toimijoilla on paljon myös voitettavaa.

Jäsenmaat kautta linjan pitivät puheenjohtajamaan keskustelun avausta tervetulleena ja totesivat, että maaperän hiilensidonnan parantaminen on tärkeää. Puheenvuoroissa korostui selkeä halu kehittää maaperän hiilensidontaa ja muita ilmaston ja ympäristön kannalta tärkeitä toimenpiteitä. CAP:n riittävä rahoitus toistui lähes jokaisessa puheenvuorossa. Jäsenmaat näkivät, että komission CAP-uudistusehdotukset sisältävät riittävän viitekehyksen sille, että maaperän hiilensidontaa voidaan parantaa. Kuitenkin joustavuutta tarvitaan, jotta CAP:n toimenpiteitä voidaan mukauttaa jäsenmaiden erilaisiin tilanteisiin. Jäsenmaat luettelivat puheenvuoroissaan useita erilaisia käynnissä ja suunnitteilla olevia hankkeita sekä toimenpiteitä maaperän hiilensitomisen edistämiseksi.

EU:n epävirallisessa maatalousministerikokouksessa 22.-24.9.2019 puheenjohtajana toimi maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä. Ministerit vierailivat maanantaina 23.9. maitotilalla ja metsänhoitokohteessa. Vierailuilla esiteltiin suomalaista osuustoimintaa, viljelijöiden neuvontapalveluja, eläinterveyden edistämisen käytäntöjä, nurmien hiilensidontaa sekä kestävää metsänhoitoa.

Osuustoiminta on Suomessa aktiivista ja osuuskuntaan kuuluminen voi mm. vähentää tuottajien taloudellisia riskejä. Maatalouden neuvontapalvelut tähtäävät maatalouden kannattavuuteen ja kilpailukyvyn parantamiseen, ja noin kolmannes maatiloista on käyttänyt neuvontapalveluja kuluvalla rahoituskaudella. Suomen eläintuotannossa on pitkät perinteet vastuullisessa ja hallitussa mikrobilääkkeiden käytössä ja antibioottiresistenssin vastustamisessa. Nautatilojen eläinterveyden seurantajärjestelmä (NASEVA) on erittäin kattava. Viljelty nurmi on Suomessa yksi tärkeimmistä hiilensidonnan keinoista maataloudessa. Kivennäismailla nurmi voi toimia jopa hiilinieluna etenkin, jos kasvipeite on monivuotinen ja nurmiseoksessa on myös syväjuurisia lajeja. Aktiivisella metsänhoidolla tuetaan metsien hiilensidontaa ja metsien kestävä hoito ja käyttö ottavat huomioon metsäluonnon monimuotoisuuden.

Varsinainen kokous pidettiin tiistaina 24.9. Finlandia-talossa. Kokouksessa hyödynnettiin osallistavaa Mentimeter-mobiilisovellusta perinteisen puheenvuorokierroksen lisänä. Kokouksen kaikki osallistujat pystyivät anonyymisti vastamaan sovelluksella esitettyihin kysymyksiin. Kokouksen alussa sidosryhmien puheenvuorot pitivät Euroopan maataloustuottajien keskusjärjestö Copa, Euroopan osuustoimintajärjestöjen keskusjärjestö Cocega, Euroopan ympäristöjärjestöjen keskusjärjestö EEB sekä Euroopan nuoret tuottajat. Kokouksessa puheenvuoron pitivät perinteisesti myös Euroopan parlamentti sekä Euroopan komissio (DG AGRI ja DG CLIMA).

Ministeri Leppä avasi kokouksen toteamalla, että päivän keskustelu keskittyy maatalouden ilmastotoimiin ja erityisesti maaperän hiilensidontaan. Ministeri viittasi IPCC:n tuoreeseen maankäyttöraporttiin, joka tunnustaa maaperän hiilensidonnan merkityksen ilmastonmuutoksen torjunnassa. Ministeri totesi, että lähes puolet EU:n pinta-alasta on maatalouden käytössä ja maatalousmaahan on varastoitunut moninkertaisesti EU:n vuotuisten kokonaispäästöjen verran hiiltä. Näistä varastoista on pidettävä huoli ja niitä tulee edelleen kasvattaa. Viime vuosikymmeninä peltojen hiilivarastot ovat EU:ssa kuitenkin yleisesti pienentyneet ja sen vuoksi puheenjohtajamaa on valinnut tämän aiheen epäviralliseen kokoukseen.

Ministeri korosti maataloussektorin roolia ratkaisijana ja totesi, että maanviljelijöiden aktiivinen osallistuminen maaperän hiilensidonnan lisäämiseksi voi auttaa uudistamaan heidän rooliaan ilmastotoimissa. Hyviä viljelymenetelmiä yhdistämällä ja sopivilla maankäytön ratkaisuilla pellot voivat sitoa hiiltä entistä enemmän ja toimia myös merkittävänä hiilivarastoina. Lisäksi hiilen kerryttäminen maahan parantaa sen rakennetta ja laatua. Metsätaloudella on myös merkittävä rooli.
Ministeri totesi myös, että maaperän hiilensidontaan liittyy kuitenkin monia epävarmuuksia, kuten vaikutusten pysyvyyteen liittyen. Lisäksi toimien vaikutukset näkyvät vasta useamman vuoden päästä. Pitkäjänteistä työtä ja tutkimusta tarvitaan.

Sidosryhmien puheenvuorot

Copa:n varapuheenjohtaja Joe Healy totesi puheenvuorossaan, että kestävä maatalous, tehokas maaperän hoito ja hiilensidonta ovat erityisen tärkeitä sektorille ja auttavat YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden (SDG) saavuttamisessa ja ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa. Healy totesi, että uusi yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) uudistus tunnistaa tämän erilaisten indikaattorien ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten (GAEC) kautta. Näillä pyritään vaikuttamaan maaperän orgaanisen ainekseen, eroosiosuojeluun ja maaperän laatuun. Healy korosti, että maatalouspolitiikan ja lainsäädännön tulee olla joustava ja ottaa huomioon erilaiset olosuhteet halki EU:n. Viljelijät tarvitsevat toimenpiteitä, jotka auttavat haasteeseen vastaamisessa. Healy totesi myös, että tasainen pelikenttä ja kauppasopimukset tulee huomioida. Healyn mukaan eurooppalaiset viljelijät näkevät hiilensidonnan yhtenä merkittävimmistä mahdollisuuksista ja ovat aktiivisesti edistäneet asiaa mm. luomalla nettialustan www.farmersclimact.eu. Keinoista Healy mainitsi mm. syvä- ja laajajuuristen kasvit ja orgaanisten lannoitteiden hyödyntämisen. Healyn mukaan kotieläinsektorilla on

tärkeä rooli, sillä märehtijät ja sitä kautta laiduntaminen ja nurmentuotanto edesauttavat näiden hiilinielujen ylläpitämistä. Healy totesi, että CAP:n lisäksi myös yksityisesti rahoitetut hiilihyvitykset voisivat toimia ratkaisuna. Sen kaltaiset mekanismit lisäisivät myös tilojen kannattavuutta.

Cogega:n puheenjohtaja Thomas Magnussonin mukaan maataloustuottajat ja metsänomistajat ovat ensimmäiset, jotka tuntevat ilmastonmuutoksen vaikutukset. Maatalousosuuskunnat vaikuttavat aktiivisesti YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Osuuskunnat ovat avainasemassa, sillä kukaan ei pärjää yksin muutosten edessä. Viljelijät voivat investoida uusiin teknologioihin ja osallistua kohdennettuihin ilmasto-ohjelmiin osuuskuntiensa kautta. Magnusson korosti, kuinka tärkeitä innovatiiviset ratkaisut ja teknologia ovat uusiin haasteisiin vastaamisessa. Magnusson myös totesi, että komission tulisi perustaa ohjelmia, joissa tunnustetaan viljelijöiden ilmakehästä poistama hiili ja hyvitetään viljelijöitä tästä työstä. Tutkimustulosten soveltaminen käytäntöön ja tiedonvaihto ovat avainasemassa tässä. Magnusson sanoi osuuskuntien tukevan vahvasti tutkimuspuiteohjelma Horizon Europen alla olevaa ”Healthy Soils” –tutkimusaluetta ja maatalous-, metsä- ja biotaloussektorille osoitettua 10 miljardin lisärahoitusta. Magnusson totesi vielä lopuksi, että viljelijöiden taloudellinen tilanne ei veny uusien haasteiden vastaamiseen ilman vahvaa CAP-rahoitusta.

EEB:n puheenjohtaja Jouni Nissinen kiitti ympäristöjärjestöjen kutsumisesta epäviralliseen ministerikokoukseen ja totesi, että ympäristösidosryhmiä on tärkeää kuulla CAP-suunnitelmien valmistelussa ja toimeenpanon seurannassa. Nissisen mukaan maaperän hiilensidonta on mitä ajankohtaisin aihe, koska samaan aikaan kokoontuu YK:n ilmastoasioihin keskittyvä yleiskokous. Nissinen korosti, että maaperän hiilensidonta ei pelkästään auta viljelijöitä ilmastotyössä vaan myös auttaa tekemään viljelymaista terveempiä ja siten edistämään tuottavaa ja resilienttiä maataloutta. Nissisen mukaan kansalliset projektit asian edistämiseksi ovat tärkeitä, mutta ne eivät yksinään riitä. Nissisen mukaan tarvitaan selkeä systeemin muutos, jossa CAP:n toimet on keskiössä. CAP:n budjetista pitää varata merkittävä osa erilaisten kannustimien luomiseen ja jokaisen maan olisi laadittava tavoite maaperän orgaanisen hiilen määrän lisäämisestä. Nissisen mukaan CAP:sta ei saa tukea ympäristölle haitallisia toimia tai maatalousmalleja ja julkista rahaa tulisi varata vain sellaisille tuottajille, jotka noudattavat ehdollisuutta. Sisämarkkinoille ei saa tuota tuotteita, jotka ovat edistäneet metsäkatoa.

Euroopan nuorten tuottajien CEJA:n puheenjohtaja Jannes Maes korosti, että nuoret tuottajat eivät suinkaan ole passiivisia vaan ovat valmiita kantamaan vastuunsa ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa. Maes korosti, että mikäli viljelijöiden halutaan investoivan maahansa ja edistävän maaperän hiilensidontaa, pitää heillä olla pitkäaikainen pääsy maahaan ja toiminnan tulee olla kannattavaa. Maes korosti, että tarvitaan poliittista tahtoa ja myös CAP:n ulkopuolella. Keinoista Maes totesi, että maanviljelijöiden tukeminen ja rohkaiseminen ovat tärkeitä. Proteiinin tuontia pitää vähentää sekä edistää mm. suorakylvöä ja tehokkaampaa vedenkäyttöä. Bioteknologialla on myös tärkeä rooli. Maes muistutti, että luonnonolosuhteet ovat erilaiset maiden välillä ja se pitää huomioida käytännön toimeenpanossa.

Maatalouskomissaari Phil Hogan totesi, että ympäristöön ja ilmastoon liittyvät haasteet ovat vahvasti agendalla julkisessa keskustelussa. Äänestäjät antoivat kevään eurovaaleissa selkeän viestin: toimia halutaan ja Euroopan pitää näyttää tietä. Komissaari viittaasi komission tulevan puheenjohtajan Ursula von der Leyerin ”European Green Deal” –aloitteseen, jossa maataloudella on merkittävä asema luonnon monimuotoisuuden suojelemisessa. Komissaari viittasi myös komission tiedonantoon keskipitkän aikavälin ilmastotoimista (Puhdas maapallo kaikille (7672/2/19 REV 2)), jossa maa- ja metsätalous ovat myös merkittävässä roolissa, kun EU pyrkii hiilineutraaliuteen vuoteen 2050 mennessä. Komissaari totesi, että oikeilla kannustimilla ja maaperään keskittyvillä ilmastotoimilla voidaan luoda viljelijöille, metsänomistajille ja maaseutualueille uusia tulomahdollisuuksia. Terveessä maaperässä on paljon orgaanista ainesta, joka sitoo hyvin ravinteita ja vettä ja on siten myös tärkeä

maatalouden sopeutuessa ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Komissaari uskoi luonnollisesti, että komission CAP-ehdotus tarjoaa riittävän lujan, mutta toisaalta joustavan puitekehyksen jäsenmaille suunnitella tehokkaita toimenpidestrategioita. Vahva ehdollisuus on välttämätöntä, jotta voidaan luoda tukeva eurooppalainen perustaso toimille. Eko-järjestelmä ja maaseudun kehittämisen ympäristötoimet tarjoavat mahdollisuuden tehdä vielä pidemmälle meneviä kohdennettuja ja innovatiivisia toimia. Komissaarin mukaan taloudelliset kannustimet voivat edistää ilmastoystävällisten toimien käyttöönottoa. Esimerkiksi maatalouden hiilijärjestelmä (*engl. farm carbon scheme*) voisi toimia viljelijöitä palkitsevana järjestelmänä. Tiedonsiirrolla, investoinneilla ja yhteistyöllä voidaan täydentää CAP:n vihreän arkkitehtuurin toimia. Komissaari totesi, että tarvitaan viljelykiertoa, ennallistamista ja kevyempää maanmuokkausta. Maatalouden digitalisaatio ja täsmäviljely voivat edesauttaa ja tehostaa näitä ilmastoystävällisiä toimia. Komissaari päätti puheenvuoronsa toteamalla, että maa- ja metsätalous ovat aivan erityislaatuisia aloja ilmastotaistelussa, koska niillä on potentiaalia varastoida ja ottaa talteen hiilidioksidia. Maanviljelijät ovat osa ratkaisua ja heitä tulee palkita siitä.

DG Clima:n Artur Runge-Metzger viittasi puheessaan IPCC:n erityisraporttiin maankäytöstä. Mikäli maataloudesta halutaan osa ratkaisua, on tärkeää, että hiilensidonta niin maahan kuin metsiin paranee entisestään ja biotaloutta edistetään korvaamalla fossiilisia tuotteita uusiutuvilla biopohjaisilla tuotteilla. Keinot voivat kasvattaa maatalouden tuloja kaikkialla Euroopassa. Komission tiedonanto Puhdas maapallo kaikille antaa samanlaisen kuvan, mutta toki eurooppalaisella tasolla toimenpiteissä on eroavaisuuksia globaalin tason toimenpiteisiin. Muutos vaatii poliittisia toimia ja selkeää hintaa hiilelle. Tulevina vuosina tulee luoda useita kannustinjärjestelmiä. Komissio kehittää seurantatyökalujaan ja mittausmetodejaan, jotta arviot maaperän hiilensidonnasta ovat mahdollisimman tarkkoja. Komissio tekee yhteistyötä koko sektorin kanssa, jotta yhdessä voidaan suunnitella toimia, joilla asiaa edistetään. Uusi CAP on tärkeä väline ja sen pitää tarjota joustava kehikko toimien toteutukseen.

Euroopan parlamentin maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan puheenjohtaja Norbert Lins totesi, että ilmastokriisiin ei ole ihmelääkettä, mutta päästövähennyksiä ja hiilensidontaa on edistettävä. Metsityksen ja bioenergiakasvien kanssa hiilensidonta luo osan negatiivisiin päästöihin tähtäävistä teknologioista, jotka pyrkivät poistamaan hiilidioksidia ilmakehästä. EU:n ilmastopolitiikan on katsottava, että saatavilla on kaikki tarvittavat välineet. CAP:n pitkälle menevä ehdollisuus, eko-järjestelmät ja II pilarin toimet luovat kokonaisuuden luovat tärkeän kokonaisuuden edistää toimia, mutta Lins epäili miten CAP:n toimet yksin voivat edistää hiilensidontaa. Lins oli huolissaan erityisesti II pilarin rahoituksen leikkausten vaikutuksista. Linsin mukaan ihanteellista olisi pyrkiä tulosperusteisiin toimenpiteisiin, joissa viljelijöille maksetaan suoraan siitä kuinka paljon he ovat sitoneet hiiltä maahan. LULUCF:n laskentasäännöt nieluista ja päästöistä voivat auttaa insentiivien luomisessa jäsenmaille, jotta he voivat edistää hiilensidontaa maa- ja metsätaloudessa. Luovuutta tarvitaan ratkaisujen etsimisessä. Pitkällä aikavälillä tehokas keino voisi olla kokonaisvaltainen hiilihyvitysjärjestelmä, joka otettaisiin osaksi päästökauppajärjestelmää. Näin viljelijät myös hyötyisivät järjestelmästä ja saisivat uusia tulovirtoja.

Ministereiden keskustelu

Ministeri Leppä kertasi tausta-asiakirjassa esitetyn kysymyksen

> *Tarjoaako ehdotus YMP:ksi vuoden 2020 jälkeen sopivan viitekehyksen parantaa maaperän hiilensidontaa maassanne ja onko aikeissanne sisällyttää erityisiä toimenpiteitä YMP:n strategiasuunnitelmaanne tämän tavoitteen tukemiseksi? Onko teillä maaperän hiilensidontaa tukevia parhaita käytäntöjä, joita haluaisitte jakaa muiden jäsenmaiden kanssa?*

Jäsenmaat kautta linjan pitivät puheenjohtajamaan keskustelun avausta tervetulleena ja totesivat, että maaperän hiilensidonta on merkittävä keino ilmastonmuutokseen vastaamiseksi. Puheenvuoroissa korostui selkeä halu kehittää maaperän hiilensidontaa ja muita ilmaston ja ympäristön kannalta tärkeitä toimenpiteitä. Maa- ja metsätalous pitää nähdä ratkaisuna ilmastohaasteissa. **CAP:n riittävä rahoitus** toistui lähes jokaisessa puheenvuorossa. Viljelijät tarvitsevat asianmukaista rahoitusta toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Maaperän orgaanisen aineksen lisääminen ei vastaa vain ilmastonmuutoksen haasteisiin vaan vaikuttaa suoraan myös maaperän hedelmällisyyteen. Siten **toimilla on merkittävä vaikutus myös tuottavuuteen ja tilojen kannattavuuteen**.

Jäsenmaat näkivät, että komission **CAP-uudistusehdotukset sisältävät riittävän viitekehyksen** sille, että maaperän hiilensidontaa voidaan parantaa. Toisaalta muutama maa totesi, että CAP-strategiasuunnitelman toimet eivät yksinään riitä. Kuten CAP-keskusteluissa aikaisemminkin, ministerit korostivat, että **CAP:n ympäristötoimien tulee olla kunnianhimoisia**. Isoimmat jäsenmaat korostivat erityisesti toimien yhtenäistä eurooppalaista perustasoa.

Keskustelussa nostettiin **CAP-ehdotuksen vihreän arkkitehtuurin** osat, kuten eko-järjestelmät, alakohtaisten toimien ympäristötavoitteet ja II pilarin välineet keinoina edistää asiaa. Toimien vapaaehtoisuus ja joustavuus toistuivat useassa puheenvuorossa. Joustavuutta kaivataan erityisesti, jotta toimenpiteitä voidaan mukauttaa jäsenmaiden erilaisiin tilanteisiin. Muutamat maat kuten Ranska totesivat, että eko-järjestelmien pakollisuus on tärkeää, mutta tarvitaan joustoa varojen hallinnoinnissa. Investointien tukeminen II pilarin kautta on tärkeää siirtymisessä kohti kestävää tuotantoa. Tanska nosti aikaisemminkin CAP-keskusteluissa esillä olleen ideansa maksaa myös tietyistä pakollisista toimista, kuten kansallisesti korkeammista vaatimuksista.

Yksittäisistä toimista keskustelussa nousi esiin mm. **viljelykierto, pysyvät nurmet, luomutuotanto, peltometsäviljelyn kehittäminen, turvemaiden suojelu, viherlannoitus, metsitys, kasvipeitteisyyden ylläpitäminen, sadonkorjuumenetelmien ja maanmuokkauksen kehittäminen (suorakylvö) sekä maaperän ph-arvon korjaaminen.** Esiin nousi myös maaperän kastelun tuomat hyödyt, sillä kuivasta maasta vapautuu enemmän hiiltä.

Saksa on juuri hyväksynyt ilmastolain, jolla tähdätään myös maaperän hiilensidontaan. Alankomaat ovat hyväksyneet ilmastosuunnitelmansa, johon sisältyy erityinen ohjelma maaperän päästöjen hillitsemiseen ja hiilensidonnan edistämiseen. Vedenkäyttö ja sen varastoinnin kehittäminen nousivat varsinkin eteläeurooppalaisten maiden puheenvuoroissa. Portugali nosti puheenvuorossaan myös eläintuotannon laajaperäistämisen ja toimet ylilaidunnuksen estämiseksi. Slovakia totesi, että heidän maatalousmaastaan 30 % on pysyvää nurmea ja tavoitteena on nostaa osuutta 42 %:iin. Latvia muistutti, että hiilensidontaa edistävät toimet eivät saa kuitenkaan johtaa epätoivottuun tilanteeseen muissa toimissa ja käytti esimerkkinä torjunta-aineiden lisääntyvää käyttöä.

Metsien merkitys nousi muutaman jäsenmaan, kuten Saksan, Unkarin, Itävallan ja Portugalin, puheenvuorossa esiin. Unkari viittasi komissaari Hoganin huhtikuussa esittelemään yhden hehtaarin metsitysaloitteeseen.

Tutkimus, tutkimustiedon jalkauttaminen, uusi teknologia ja digitaalisaatio ovat tärkeitä tekijöitä muutoksessa ja maaperän hiilensidonnan edistämisessä. Mittausmenetelmiä ja maaperän tutkimusta on kehitettävä, jotta saadaan mahdollisimman oikeanlainen kuva maaperän hiilensidonnasta. Jäsenmailla on LIFE-rahoitteisia tutkimusprojekteja. Slovenia mainitsi tutkimushankeen, jossa tutkitaan viherpeitteisyyden ja kasvivalikoiman vaikutuksia maaperän hiilensidontaan. Virossa on käynnissä suuri maaperän hiilensidontaan liittyvä datahanke. Viljelijöiden koulutusta, neuvontaa ja tiedonsiirtoa ei pidä myöskään unohtaa. Ne ovat avainasemassa uusien käytäntöjen käyttöön otossa.

Etelä-Euroopan maat kuten Espanja ja Kreikka totesivat, että heillä maatalousmaan hiilipitoisuus on matala ja siten päästöt pienemmät. Puheenvuoroissa nousivat esiin eroosio ja viljelykäytännöt, jotka eivät ole aina suotuisia maaperän hiilen kannalta. Malta totesi, että viljelijät ovat tehneet paljon eroosion ja toisaalta maan tiivistymisen vähentämiseksi.

Muutama jäsenmaa nosti puheenvuorossaan esiin myös **kauppasopimukset**. Aihe on ollut kesän Mercosur –läpimurron jälkeen vahvasti julkisessa keskustelussa. Tuontituotteiden ilmastovaikutukset herättävät huolta ja EU:n pitää varmistaa, että kauppaa käydään tuotteilla, joiden tuotantomaissa on sitouduttu mm. Pariisin sopimukseen.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen toteamalla, että epävirallisen kokouksen keskustelu on ollut rikas ja on esitetty paljon näkemyksiä, jotka auttavat myös CAP-uudistuksen eteenpäin viemisessä. Viljelijöiden tärkein tehtävä on tuottaa hyvää ja turvallista ruokaa kestävästi. Heillä on kuitenkin tärkeä rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä.

Mentimeter tuloksia

Miltä Euroopan maatalouden tulevaisuus näyttää?

- Sanapilvestä nousivat esiin erityisesti sanat **haastava** (challenging), **vihreä** (green), **epävarma** (uncertain), **kestävä** (sustainable) ja **lupaava** (promising)

Maaperän hiilensidonnan toimet ovat omassa jäsenmaassani… Valitkaa jäsenmaatanne parhaiten kuvaava vaihtoehto.

- *Eivät lainkaan yleisiä **6 %***
- *Alkamassa. Jotakin tutkimusta, ei käytännön toimenpiteitä **12 %***
- *Lisääntymässä. Joitakin pilottihankkeita ja tutkimusta **54 %***
- *Erittäin aktiivisia. Useita projekteja, useat viljelijät tekevät toimenpiteitä **26 %***
- *Yleinen käytäntö. Enemmistö viljelijöistä toteuttaa näitä toimia. **2 %***

Kuinka tärkeitä seuraavat asiat ovat kuluttajille omassa jäsenmaassasi? Vastatkaa kaikkiin kohtiin. Antakaa 0-5 pistettä, 0 tarkoittaa ettei asia ole jäsenmaasi kuluttajille lainkaan tärkeä, 5 tarkoittaa erittäin tärkeä.

- *Ruuan paikallinen alkuperä **3.6***
- *Terveellinen ruoka **3.7***
- *Ilmastoystävällinen ruokavalio **2.3***
- *Luonnon monimuotoisuus **2.3***
- *Eläinten hyvinvointi **3***
- *Ruuan hinta **4.1***
- *Ruuan maku **3.8***
- *Reilu tulotaso viljelijöille **2.7***

Kysymys neljä: kuinka tärkeitä nämä maatalouden ilmastotoimet ovat mielestänne? Antakaa jälleen 0-5 pistettä.

- *Biopohjaisten tuotteiden ja bioenergian tuotanto **3.2***
- *Eläintuotannon päästöjen vähentäminen **3.2***
- *Maaperän hiilensidonta **3.8***
- *Kosteikkojen ja turvemaiden hoito **2.8***
- *Metsätalous (sisältää metsien kestävän ja aktiivisen käytön, metsityksen, suojelun) **3.9***
- *Lannoitteiden käytön vähentäminen (näin ollen typpipäästöjen vähentäminen) **3.4***
- *Valkuaisen tuonnin vähentäminen **3***
- *Ilmastoystävällisten ruokavalioiden edistäminen **3.1***

Maaperän hiilensidonnan tukeminen vaatii... Valitkaa vaihtoehdoista enintään kolme, jotka ovat mielestänne kaikkein tärkeimpiä.

- *Viljelijöiden neuvontaa **16 %***
- *Tutkimusta **15 %***
- *Lisäkannustimia viljelijöille **26 %***
- *Pilottiprojekteja **6 %***
- *Poliittista tahtoa **13 %***
- *Parhaiden käytänteiden vaihtoa **7 %***
- *Markkinaperusteisia ratkaisuja (hiilikauppa) **9 %***
- *Uusia teknisiä välineitä **8 %***

Voisimmeko tehdä enemmän maatalouden ilmastopäästöjen vähentämiseksi? Valitkaa mielestänne sopivin vaihtoehto.

- *Ei, on vaikeaa tehdä enemmän **3 %***
- *Kyllä, mutta teemme nyt jo paljon **5 %***
- *Kyllä, ja meidän todellakin täytyy tehdä enemmän **38 %***
- *Kyllä, mutta tarvitaan riittävä budjetti uusiin ilmastotoimiin **54 %***

Mitä ideoita voisit viedä kotiin tästä kokouksesta

Vastauksista nousivat mm.:”Viljelijät voivat olla ratkaisu”, ”Hiilensidonnan eteen on tehtävä enemmän”, ”Yhdessä voimme löytää ratkaisuja” ”Vihreä arkkitehtuuri pitää olla joustava”, ”Tarvitaan enemmän toimia” ”Tarvitaan budjettia, jotta voidaan tehdä enemmän”, ”Kaikki haluavat edistyä asiassa” ”Maa- ja metsätaloudessa on suuri potentiaali” ”Hiilensidonnasta voi tulla uusi tulonlähde viljelijöille”

Suomen edustajat
Ministeri Leppä, Vicelantråd Camilla Gunell
vsi. Partanen, ea Säkkinen, ea Haapaniemi, Husu-Kallio, Kaila, Hirvonen, Kahilampi, Laitinen, Orasmaa, Uusitalo, Vainio-Mattila, Vanhatalo, Impiö, Kari, Kiikala, Liukkonen, Salminen, Valtanen
Väisänen, MMM
Fallenius, Heinonen, Kytölä, Rönty, Valonen EUE
Kentala-Lehtonen VNK
Högman, Ålands Landskapsregering

Asiakirjat

Puheenjohtajamaan laatima tausta-asiakirja ”Reshaping farmers’ role in climate action - Promoting sustainable farming through soil carbon sequestration”

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous- ja kalastusneuvosto, yhteinen maatalouspolitiikka
Hoitaa	**MMM, UM, YM**
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, OKM, RUOKA, SM, STM, TEM, TULLI, VM, VNK, VTV